

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Disseny adaptat per a tothom

La declaració d'Estocolm de l'European Institute for Design and Disability insta-va a les institucions, professionals, empreses etc a apostar per al disseny per a tothom amb el lema 'El bon disseny capacita, el mal disseny discapacita'

Piensa en todos y diseña para todos

♦♦ Maria del Pilar Rovira Serrano *

Cuando vamos a la compra solemos ir con una cesta. Pero en el mercado también hay trabajadores con carretilla, compradores con carrito, personas con cochecito de bebé, y gente que, por un motivo u otro, utiliza bastón, andador, muletas o silla de ruedas. Todos ellos comparten un mismo espacio y hay que facilitar su circulación. Lo mismo ocurre cuanto se diseña un producto.

Dado que habitualmente este producto se diseña para la media (cesta de la compra), excluyendo (intencionadamente o no) a segmentos de mercado que también podrían estar interesado (todos los demás), tenemos la metáfora perfecta para ilustrar la importancia de diseñar productos centrados en el usuario, teniendo en cuenta «la diversidad humana, la inclusión social y la igualdad» (*Declaración de Estocolmo del EIDD, 2004*).

En este contexto se mueve el Diseño para Todos (Unión Europea), el Diseño Inclusivo (Reino Unido) y el Diseño Universal (Estados Uni-

dos). Tres denominaciones para una misma realidad, que tiene su origen en el funcionalismo escandinavo que comienza a popularizarse en los años 50, y en el diseño ergonómico que irrumpe con fuerza a partir de los años 60 del pasado siglo XX.

Así pues, piensa en todos y diseña para todos, esta es la propuesta para arquitectos, ingenieros y diseñadores; pero, si no lo haces por las personas, hazlo por dinero. Es im-

portante tener en cuenta que, según datos de la Eurostat, un 19,5% de la población de la Unión Europea tiene 65 años o más, lo que supone un potencial mercado cifrado en 98 millones de personas (en 2017).

En esta tarea nos puede ayudar el Comité técnico de Normalización AEN/CTN 170 Accesibilidad universal y diseño para todos, de la Asociación Española de Normalización (UNE), que trabaja para ofrecer estándares de mercado.

En todo caso, recuerda: es más económico diseñar *a priori* (pensando en todos los potenciales clientes) que acondicionar el diseño *a posteriori* (con el dispendio económico adicional que conlleva). Tú decides.

* Professora d'arts plàstiques i disseny EASD Illes Balears

► TEMA

Futbol estranger a ca nostra

Abans de la consolidació de les competicions internacionals de futbol organitzades per la FIFA, ja es disputaven altres competicions més o manco oficioses entre estats que es disputaven per part dels soldats, algunes de les quals es disputaven a les Illes Balears.

Els primers anys del futbol internacional a Balears

♦♦ Manuel García Gargallo *

La disputa a Balears de partits de futbol contra conjunts internacionals sempre ha generat gran expectació. Però no és un fenomen tan recent, doncs aquests partits ja es disputaven des del 1901, fa més d'un segle; i no tenien lloc contra clubs, sinó contra combinats d'esquadres navals estrangeres, llavors

un fenomen comú a molts ports europeus. Alguns equips foren llegendaris entre l'afició pel seu bon nivell, la freqüència de pas i els bons resultats que n'obtenien. Hi hagueren quatre esquadres destacades: Regne Unit, Alemanya, Països Baixos i Itàlia.

L'esquadra britànica (*Royal Navy*) va jugar uns 160 partits només a Mallorca, entre 1904 i 1933. A Menorca jugaren uns 15 partits fins 1929 i allà es disputà el partit més remot, el 1901. A Eivissa disputaren

mitja dotzena d'encontres entre 1924 i 1933. En el cas alemany (*Kaiserliche Marine*, des de 1919 *Reichsmarine*) el cas més remot és de 1910 i jugaren un total de sis partits a Mallorca fins 1930. A Menorca disputaren vuit partits, entre 1926 i 1930, i a Eivissa n'hagué un el 1937, durant la Guerra Civil. En el cas holandès (*Harer Mejesteits*) es varen disputar a Mallorca cinc partits durant els anys 20 i a Menorca obtinueren un protagonisme excepcional, amb uns 25 partits entre 1906 i

1929. A les Pitiüses romangueren inèdits. Finalment, Itàlia (*Regia Marina*) fou el cas més tardà i disputaren a Mallorca vuit partits, sobretot durant la Guerra Civil. A Menorca i Eivissa aparegueren aïlladament entre 1907 i 1939.

Altres esquadres europees (França, Portugal o Imperi Austro-hongarès) o d'ultramar (Argentina o Brasil), mai no disputaren un sol partit tot i el seu pas regular. Els anys 50 es va incorporar l'esquadra dels Estats Units, però llavors la competició internacional entre clubs s'havia consolidat i l'al·licient dels partits contra esquadres navals havia desaparegut del tot.

* Doctor en Història Contemporània (UB).

► TEMA

El batec humà

El batec humà en el Proverbis i Poemes bíblics de Joan Alcover és una recopilació unitària i compacte realitzada per l'autora de l'article i editada per Edicions UIB on es mostra la culminació artística del poeta Joan Alcover, que deixà palesa en el conjunt d'emocions amb què el poeta embolcallà els seus personatges.

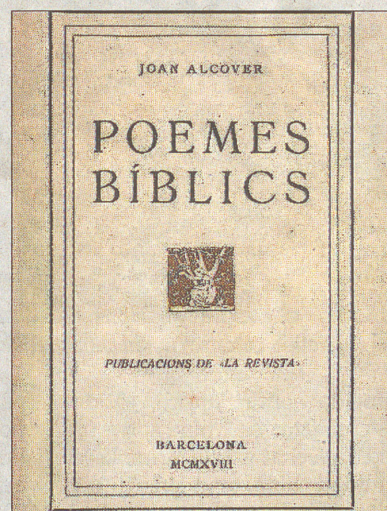
La importància de 'Poemes bíblics' (1918), avui, cent anys després

♦♦ Maria Antònia Perelló Femenia *

Poemes bíblics sorgí el 1918 a Publicacions de *La Revista* i captà l'atenció d'intel·lectuals com Carles Riba que va dir: *no existeix en català una poesia més humana que la de Joan Alcover*. Cent anys després l'atzar ha volgut que aquesta efemèride coincidís amb l'aparició del meu llibre *El batec humà en els Proverbis* i en els Poe-

mes bíblics de Joan Alcover, que aprofundeix en la gènesi i en els mecanismes d'elaboració del poemari. *Poemes bíblics* és un llibre de caire narratiu i sentencios, que descausa sobre episodis concrets de la Bíblia. S'inscriu en l'òrbita del Modernisme amb un ressò del Parnasianisme de Leconte de Lisle, que Alcover refusà pel que tenia d'impersonal i gèlid. Però el poeta, en centrar la mirada sobre la humanitat dels personatges, els dona un alè més vital que els de la Bíblia. Hi perfila els vicis i les virtuts, els

afectes i els odis propis de l'home, per la qual cosa els personatges d'Alcover bateguen plens de vida.

Poemes bíblics recrea deu episodis de l'Antic Testament, bastits entre 1912 i 1918. Conté devuit proverbis a l'estil dels llibres sapiencials de la Bíblia, que donen

consells de com viure de manera asenyada, justa i fructífera. I clou l'obra amb *Fantasia*, on Alcover torna a la poesia intimista. Encara que l'escenari se situï en els temps remots d'Henoc (el fill de Caïn), Abram o David, *Poemes bíblics* mostra una preocupació pels fets històrics del moment, com l'impacte de la Gran Guerra europea o de la política espanyola amb la crisi del maurisme en el regnat d'Alfons XIII. Amagat rere els seus personatges, Alcover medita sobre l'home contemporani, la mort, la corrupció o l'abús de poder.

Per la temàtica, lligada a la condició humana, i pels valors literaris, *Poemes bíblics* és encara avui de gran actualitat en un món en què planen els mateixos conflictes que antany. I és que l'home, sigui de l'època que sigui, sempre és el mateix.

* Doctora en Llengua i Literatura Catalanes i professora.